

Test din viden – Ekspeditionen Danmark og Grønland i det nye Arktis

01 Ekspeditionen fløj til Grønland

02

02 Råstofferne i Grønland

04

03 Hvis oliekatastrofen rammer

05

04 Spændingerne øges i Arktis

05

05 Konferencen om det Arktiske Ocean

06

06 Skibsruterne i det nye Arktis

06

07 Holder freden, når isen forsvinder?

07

08 Kontinentalsokkelprojektet

07

09 Nordpolen

09

10 Ekspeditionen fløj hjem til Danmark

10

01 Ekspeditionen fløj til Grønland

1. SPØRGSMÅL:

- Hvad hedder den vigtigste lufthavn i Grønland?
- Er indlandsisen flad som en pandekage?
- Hvor tæt på Kangerlussuaq ligger indlandsisen?
- Ligger Grønland i Arktis?
- Hvilke otte lande ligger i Arktis?
- Ligger Nordpolen på land eller midt ude i "Det Arktiske Ocean?"

2. SPØRGSMÅL:

- Hvad skyldes forandringerne i Arktis?
- Hvor meget er havisen i Arktis smeltet siden 1982?
- Er temperaturen steget eller faldet?
- Hvad gør luftarten CO₂?
- Hvad er drivhuseffekt?
- Hvorfor tror du, at klimaet på jorden ændrer sig?
- Hvornår mener FN's klimapanel, at hele det Arktiske Ocean vil være isfrit om sommeren?

3. SPØRGSMÅL:

- Hvilke lande er dele af Rigsfællesskabet?
- Hvilke lande er dele af Kongeriget Danmark?
- Har det Arktiske Ocean andre navne?
- Hvor ligger Nordpolen?

4. SPØRGSMÅL:

- Hvad hedder hovedstaden i Grønland?
- Hvad hedder Grønland på grønlandsk?
- Tilhører Grønland Rigsfællesskabet?

- Hvilke to store have ligger Grønland mellem?
- Hvor stor en del af Grønland er dækket af indlandsisen?
- Hvor mange mennesker bor der i Grønland?

5. SPØRGSMÅL:

- Hvad betyder Nuuk på grønlandsk?
- Hvad er en halvø?
- Hvor mange mennesker bor der i Nuuk?
- Hvad betyder inuit på grønlandsk?
- Hvad er inuit?
- Kan du nævne andre oprindelige folk i Arktis?
- Hvad hedder det flotte fjeld, som man kan se fra det meste af Nuuk?

6. SPØRGSMÅL:

- Hvad hed hovedstaden Nuuk i perioden 1728-1979?
- Kan du nævne de fem bedste grunde til at besøge Grønland, ifølge Grønlands turistorganisation?
- Hvad hedder en af de mest berømte sagnfigurer i de gamle grønlandske fortællinger?
- Hvad hed Nordmanden, som foretog verdens første krydsning af indlandsisen?
- Hvilken fjord ligger Nuuk ved?
- Hvilken type hvaler findes i Godthåbsfjorden?
- Hvilken type fisk, jager hvalerne i Godthåbsfjorden?

7. SPØRGSMÅL:

- Hvilket område i Arktis, menes at være mest rig på olie og gas?

- b. Hvilke to områder i Grønland, menes at være mest rige på olie og gas?
- c. Hvad hedder Grønlands største virksomhed?
- d. Hvad leverer Grønlands største virksomhed?
- e. Hvilke lokale specialiteter kan man købe i Brugsen?
- f. Hvilke opgaver har Arktisk Kommando?
- g. Hvor har Arktisk Kommando hovedsæde og filial?
- h. Nævn det store område som Arktisk Kommando, skal holde styr på?

.....

8. SPØRGSMÅL:

- a. Hvad er den danske flådes opgave i Grønland?
- b. Hvor ligger Nordatlanten?
- c. Hvilke tre skibstyper opererer fast i Nordatlanten?

.....

9. SPØRGSMÅL:

- a. Hvor patruljerer Slædepatruljen SIRIUS?
- b. Hvad er Slædepatruljen SIRIUS opgave?
- c. Hvor har Slædepatruljen SIRIUS hovedbase?

.....

10. SPØRGSMÅL:

- a. Hvem er Helle Thorning-Schmidt?
- b. Hvem er Barack Obama?
- c. Hvem er Hillary Clinton?
- d. Hvem er Kuupik Kleist?
- e. Hvem er Aleqa Hammond?
- f. Hvad kaldes Grønlands regering?
- g. Hvad kaldes den grønlandske regeringsleder?
- h. Hvad hedder Grønlands Selvstyres Landsformand (2014)?
- i. Hvad er Aleqa Hammonds politiske mål?
- j. Hvad betyder suverænitæt?

11. SPØRGSMÅL:

- a. Hvornår fik Grønland selvstyre?
- b. Hvilke politiske områder har Danmark stadig ansvar for?
- c. Hvad er det officielle sprog i Grønland?
- d. Skal der undervises på dansk i Grønland?
- e. Hvilken lov hører Grønland gennem Rigsfællesskabet under?
- f. Hvilken dag på året, er det Grønlands Nationaldag?
- g. Hvor mange medlemmer har Grønland i det danske Folketing?

.....

12. SPØRGSMÅL:

- a. Har Grønland en egen grundlov?
- b. Hvorfor startede Kuupik Kleist i 2011 arbejdet med en grønlandsk grundlov?

.....

13. SPØRGSMÅL:

- a. Hvor meget er det danske bloktilskud til Grønland?
- b. Har grønlanderne et eget skattevæsen?
- c. Er de penge, som det grønlandske skattevæsen opkræver, nok til at dække landets omkostninger?
- d. Hvad er bloktilskuddet?
- e. Hvordan forventer man, at det vil gå for Grønlands økonomi i fremtiden?

02 Råstofferne i Grønland

15. SPØRGSMÅL:

- Hvor langt fra Nuuk, ligger bjerget Isua?
  - Hvilken slags mine planlægges i Isua?
  - Hvad har grønlanderne indtil nu levet mest af?
  - Hvad er et råstof?
  - Kan du nævne nogle råstoffer i Grønlands undergrund?
  - Hvad kalder man også råstoffer?
- .....

16. SPØRGSMÅL:

- Fra hvilke erhverv kommer de fleste indtægter i dag?
  - Hvad drømmer grønlanderne om, at råstofferne i undergrunden kan gøre?
- .....

17. SPØRGSMÅL:

- Hvad kan man bruge jern til?
  - Kan du nævne et grønlandsk storskala-projekt?
  - Hvad er et storskala-projekt?
  - Hvad er sjældne jordarter?
  - Hvad kan sjældne jordarter bruges til?
  - Kan du nævne nogle sjældne jordarter?
  - Kan du nævne en mine i Grønland, der udfører prøveboringer efter sjældne jordarter?
  - Hvordan kan en sjælden jordart bruges i industrien?
- .....

18. SPØRGSMÅL:

- Uran er et naturligt forekommende grundstof i Kvanefjeldet. Hvordan får man det op?
- Hvor kan Uran findes?

- Hvad kan Uran bruges til?
  - Har det skabt diskussioner at Grønland gerne vil sælge Uran ude omkring i verden?
  - Hvorfor tror du, at nogle miljøorganisationer protesterer imod uranminen ved Kvanefjeld?
  - Hvad betyder globalt?
- .....

19. SPØRGSMÅL:

- Hvad er beskrevet i selvstyreloven?
  - Hvem tilhører indtægterne fra råstofferne i Grønlands undergrund?
  - Hvem har ansvaret for at bestyre råstofferne og udsedede tilladelser til efterforskning og udvinding?
  - Har de sjældne jordarter i Grønlands undergrund en speciel betydning?
- .....

20. SPØRGSMÅL:

- Hvad sker der, hvis olie-milliarderne begynder at rulle ind, vil det danske bloktilskud så forblive det samme?
  - Hvad betyder Ilulissat på grønlandsk?
  - Hvilken fjord ligger den smukke by Ilulissat ved?
  - Hvad er de fleste indbyggere i byen Ilulissat beskæftiget med?
- .....

21. SPØRGSMÅL:

- Er der fundet olie i havet ud for Grønland?
- Hvor meget olie og gas mener geologerne ligger gemt i Arktis?
- Hvad var Knud Rasmussens mål?
- Hvilket formål havde Knud Rasmussens ekspeditioner?

22. SPØRGSMÅL:

- a. Har de grønlandske fangere en speciel undtagelse til at sælge sælprodukter?
- b. Er grønlandske sælskin lovlige og bæredygtige?
- c. Hvilken økonomisk sektor er den største i Grønland?
- d. Hvad er UNESCO's verdensarv?

23. SPØRGSMÅL:

- a. I starten af 2014 kom rapporten "Til gavn for Grønland". Hvad vurderede rapporten?
- b. Hvad producerer firmaet "Great Greenland"?
- c. Hvordan mener rapporten "Til gavn for Grønland" at man skal bruge råstofferne i Grønland?

03 Hvis oliekatastrofen rammer

24. SPØRGSMÅL:

- a. Hvad kan følgerne være af olieforurening?
- b. Er nedbrydningen af olie langsommere eller hurtigere i det kolde Arktis?
- c. Hvorfor er det meget vigtigt for grønlænderne at deres farvande ikke bliver forurenede af olie?
- d. Hvorfor er nedbrydningen af olie langsommere i Arktis end i varmere områder?
- e. Hvad er Exxon Valdez?
- f. Hvad skete der med dyrelivet efter at oliekatastrofen var sket?
- g. Er oprydningssarbejdet efter en eventuel oliekatastrofe i Arktis vanskelig?
- h. Hvad er plankton?
- i. Hvad er en fødekæde?

25. SPØRGSMÅL:

- a. Hvorfor advarer Verdensnaturfonden imod olieeftersforskning efter olie og gas fx ud for Østgrønland?
- b. Hvad tvivler Verdensnaturfonden på, med hensyn til at rydde op efter en eventuel olie katastrofe?
- c. Hvad sagde Greenpeace om Exxon Valdez?
- d. Hvad arbejder WWF for?
- e. Hvorfor viser olieindustrien interesse for olieeftersforskning i Arktis?
- f. Kan du nævne tre metoder til at fjerne olie i isfyldte farvande?
- g. Hvad er Greenpeace kendt for?
- h. Hvad hedder det første russiske oliefelt i Arktis?

04 Spændingerne øges i Arktis

26. SPØRGSMÅL:

- a. Hvorfor tror du, at de øvrige arktiske lande var bekymrede efter at den russiske mini-ubåd havde plantet det russiske flag på havbunden under Nordpolen?
- b. Har Rusland en kort eller en lang kysstrækning ud til det Arktiske Ocean?
- c. Hvad kan man læse i Ruslands officielle rapporter for den fremtidige udvikling i Arktis?
- d. Har Canada en kort eller en lang kysstrækning ud til det Arktiske Ocean?
- e. Hvilke ønsker har Rusland, Canada og Danmark i det Arktiske Ocean?

27. SPØRGSMÅL:

- a. Hvor ligger Hans Ø?
- b. Hvor lang er grænsen mellem Canada og Grønland?
- c. Kan du nævne nogle områder, som grænsen mellem Canada og Danmark går igennem?

05 Konferencen om det Arktiske Ocean

28. SPØRGSMÅL:

- a. Hvad er Pentagon?
- b. Hvad hedder hovedstaden i USA?
- c. Hvem bor i Det Hvide Hus?
- d. Hvad var daværende udenrigsminister Per Stig Møller bekymret for?
- e. Hvilke fem lande, har grænser op til det Arktiske Ocean?
- f. Hvad lovede "De Arktiske Fem" hinanden i Ilulissat erklæringen?
- e. Er de oprindelige folkeslag i Arktis med i Arktisk råd?
- f. Er Kina medlem af arktisk Råd?

30. SPØRGSMÅL:

- a. Hvad diskuteres i Arctic Frontiers?
- b. Hvor afholdes Arctic Frontiers?
- c. Hvad er forskellen på Arktisk Råd og Arctic Frontiers?

31. SPØRGSMÅL:

- a. Hvad er en is kappe?
- b. Hvad er en indlandsis?
- c. Hvad er en gletsjer?
- d. Hvor mange gange større end England er den grønlandske indlandsis?
- e. Hvor tyk er indlandsisen på de tykkeste steder?

29. SPØRGSMÅL:

- a. Hvad er Arktisk Råd?
- b. Hvilke otte arktiske lande er medlemmer i Arktisk Råd?
- c. Hvilke arbejdsområder har Arktisk Råd?
- d. Hvor har Arktisk råd fast adresse?

06 Skibsruterne i det nye Arktis

32. SPØRGSMÅL:

- a. Hvad hedder de tre mulige skibsruter gennem Arktis?
- b. Hvilken rute vælger skibene oftest?
- c. Hvem gennemsejlede første gang Nordøstpassagen?
- d. Hvem gennemsejlede først Nordvestpassagen?
- e. Er skibstrafikken stigende eller faldende i Arktis?
- f. Hvorfor kan Island måske blive fremtidens arktiske knudepunkt?
- g. Hvorfor er Nordøstpassagen af særlig interesse for Kina?

- h. Hvem er Beringsstrædet opkaldt efter?
- i. Hvilke retningslinjer giver regelsættet "Polarkodekset?"
- j. Hvad skal Polarkodekset føre til?
- k. Hvad betyder "Maritim?"
- l. Hvad er "Det Blå Danmark" en betegnelse for?

07 Holder freden, når isen forsvinder?

33. SPØRGSMÅL:

- a. Hvad erklærer USA sig som, i Monroe-doktrinen?
- b. Hvor ligger Thule Air Base?
- c. Hvorfor byggede amerikanerne en stor radar på Thulebasen?
- d. Hvor langt fra Nordpolen, ligger Station Nord?
- e. Bruger Slædepatruljen SIRIUS Station Nord?
- f. Hvad er "Den kolde krig?"
- g. Hvor længe varede "Den kolde krig?"
- h. Hvem var Willem Barents?
- i. Hvad hedder havet, der blev opkaldt efter Willem Barents?
- j. Hvorfor boykottede Canada møder i Arktisk Råd i starten af 2014?
- k. Hvor ligger Barentshavet?

34. SPØRGSMÅL:

- a. Hvor ligger Kola-halvøen?
- b. Hvad er en halvø?
- c. Hvorfor er den isfrie havn i Murmansk vigtig for Rusland?
- d. Er der nogle lande i Arktis, som er i gang med at opbygge en arktisk beredskabsstyrke?
- e. Er Danmark i gang med at opbygge en arktisk beredskabsstyrke? .....
- f. Hvordan viser det danske forsvar sin vilje og evne til at forsvare Rigsfællesskabets nordligste grænser?

08 Kontinentalsokkelprojektet

35. SPØRGSMÅL:

- a. Hvad skal det danske kontinentalsokkelprojekt vurdere?
- b. Hvad er egentlig en kontinentalsokkel?
- c. Hvilke fem lande ligger rundt om det Arktiske Ocean?
- d. Hvis nogle af de fem lande, får retten til at udvide sin kontinentalsokkel, hvad får de så rettighederne til?
- e. Hvor mange områder, omfatter Kongeriget Danmarks krav?
- f. Er der mulighed for at Kongeriget Danmark stiller krav om selve Nordpolen?

36. SPØRGSMÅL:

- Hvad kaldes den undersøiske bjergkæde i det Arktiske Ocean, som det danske kontinentalsokkelprojekt er specielt interesseret i?
- Ligger Lomonosov-ryggen under eller over havets overflade?
- Hvem er Lomonosov-ryggen opkaldt efter?
- Hvor langt strækker Lomonosov-ryggen sig?
- Hvor højt rejser Lomonosov-ryggen sig over den dybe havbund?
- Er der andre lande, der siger at Lomonosov-ryggen er en del af deres kontinentalsokkel?
- Hvorfor siger man at tre lande er "I samme båd?"
- Hvorfor hentes der en masse oplysninger (data) op fra Lomonosov-ryggen?
- Hvor meget er en sømil i meter?
- Er der land under Nordpolen?
- Hvor dybt er det Arktiske Ocean?

37. SPØRGSMÅL:

- Hvorfor tror du at folk begyndte at følge med, da den såkaldte LOMROG III ekspedition rejste afsted i 2012?
- Hvad er Oden for et skib?
- Er der nogle sammenligninger mellem de gamle og de moderne polareventyrere ombord på LOMROG III ekspeditionen?
- Hvad er Geovidenskab?
- Hvad står GEUS for?

38. SPØRGSMÅL:

- Er der forskere fra andre lande, der har kortlagt havbunden i det Arktiske Ocean?
- Hvad forsøger de at sikre?
- Hvad er motiverne bag kravene i det Arktiske Ocean?

- Kom isbryderen "Oden" til Nordpolen på LOMROG III ekspeditionen i 2012?
- Er der lande, ud over Kongeriget Danmark, der ventes at gøre krav på Nordpolen?
- Hvad sker der, hvis de lande, der gør krav på Nordpolen, har overlappende krav?
- Kan du nævne en måde, som oplysningerne (dataene) blev opsamlet i det Arktiske Ocean med isbryderen "Oden"?
- Kan du fortælle noget om Skandinaviens kraftigste isbryder "Oden"?

39. SPØRGSMÅL:

- Hvor mange områder gør Kongeriget Danmark krav på kontinentalsoklen omkring Grønland og Færøerne?
- Kongeriget Danmark gør blandt andet krav på et område nord for Grønland, i det Arktiske Ocean. Hvor stort er dette område?
- Er selve Nordpolen med i det krav, som ventes offentliggjort omkring den 16. december 2014?
- Hvis et land opnår retten til et område, der ligger udenfor landets 200 sømils grænse. Opnås der så ret til luftrummet, isen og havet i det område?
- Hvad kan et land, ifølge FN's Havretskonvention, opnå retten til – på sin kontinentalsokkel, udenfor 200 sømils grænsen?
- Kongeriget Danmark sendte forskere afsted med isbryderen "Oden" i juni 2012. Ekspeditionen hed LOMROG III. Hvad betød dette navn?
- Hvorfor tror du at Lomonosov- ryggen indgik i ekspeditionens navn?

40. SPØRGSMÅL:

- Hvad hed den danske ekspedition, der drog afsted til Grønland i 1906?
- Hvad var formålet med ekspeditionen til Grønland i 1906?
- Hvad der nogle af deltagerne på Danmark-ekspeditionen, der ikke vendte tilbage til Danmark?

09 Nordpolen

41. SPØRGSMÅL:

- Hvad påstod Robert Peary i april 1909?
- Der var en anden amerikaner, ud over Robert Peary, som påstod at have nået Nordpolen. Hvad hed han?
- Hvem kom tættest til Nordpolen, ifølge National Geographic Society?
- Hvad hed den første mand, som nåede Nordpolen uden motoriserede hjælpemidler?
- Hvad arbejder National Geographic Society for?

42. SPØRGSMÅL:

- Hvem var Fridtjof Nansen?
- Hvordan blev Fridtjof Nansen verdensberømt?
- Hvorfor lod Fridtjof Nansen sit skib "Fram" fryse fast i pakisen i 1893-1896?
- Verdens nok mest berømte polarskib "Fram", var konstrueret på en bestemt måde. Hvorfor det?
- Blev polarskibet "Fram" brugt på andre berømte polar ekspeditioner?
- Hvilke to berømte polar skibe, kan man se på Frammu-seet på Bygdøy, med kort afstand fra Oslo centrum?
- Hvorfor forlod Fridtjof Nansen sit skib, midt ude i det frosne Arktiske Ocean?
- Nåede Fridtjof Nansen og hans makker Nordpolen?

43. SPØRGSMÅL:

- Hvad kaldes den internationale aftale, der blev indgået om kontinentet Antarktis (landområdet omkring Sydpolen?)
- Hvorfor står det danske flag ikke med i den halvcirkel af flag, der står rundt om den pæl og kugle, der repræsenterer det ceremonielle punkt på Sydpolen?
- Hvad var hovedformålet med "Antarktis-traktaten?"
- Indeholder "Antarktis-traktaten" nogle forbud?

- Hvem nåede Sydpolen, som den første i december 2011?
- Hvordan gik det "konkurrenterne" i den engelske ekspedition?
- Hvad ligger der i dag på Sydpolen?
- Hvad hedder forskningsstationen på Sydpolen?

44. SPØRGSMÅL:

- Hvad er "Menneskehedens fælles arv?"
- Hvad står der i "Månetraktaten?"
- Hvad mener flere kritikere at hele Nordpols området bør bevares som?
- Hvad er en af de store forskelle imellem Arktis og Antarktis?
- Hvad sagde daværende udenrigsminister Lene Espersen i 2011 om Nordpols området?

45. SPØRGSMÅL:

- Inuitterne troede at naturen var "besjælet", hvad vil det sige?
- Hvordan kunne inuitternes traditioner og livsformer, formidles gennem adskillige generationer?
- Hvem var med til at skrive de gamle sagn ned?
- Kan du nævne en historie, som var gået fra mund til mund hos inuitter i Alaska, over Canada og til Grønland?

10 Ekspeditionen fløj hjem til Danmark

46. SPØRGSMÅL:

- Kan du nævne nogle ubesvarede spørgsmål i Arktis?
- Hvad mener klimaforskere og andre eksperter at tilbagetrækningen og afsmeltningen af havis og indlandsis skyldes?
- Hvad er indholdet af de lange iskerner, der er boret på toppen af indlandsisen og andre steder på indlandsisen?
- Hvad kan indholdet af de lange iskerner bruges til?
- Hvad er blevet påvist efter studier af iskernerne?
- Befinder vi os i en tid med små eller store klimaændringer?

Rigtig god fornøjelse!

Gregers Gjersø
Polareventyrer og forfatter

Sarah Kiroglu
Lærer

